

Sevim Ak'la çocuk dünyasına keyifli bir bakış

Çocuk kitapları yazınının usta kalemlerinden **Sevim Ak**, yeni kitabı **Gökkuşáğı Yazı** ile çocuklarla tekrar buluştu. 30 yıla yaklaşan üretme ve paylaşma sürecinde, çocukların dünyalarına ve hayallerine dokunabilen yazardan hem kitabı hem de "Çocuklar için nasıl kitaplar yazılmalı?" konusunda bilgiler aldık.

Berna PAŞAHAN

Çocuklara adanmış yıllar ve çocuk kitabı yazınında onlarca kitap. Bu kaçınıcı kitap oldu? Çocuklar için üretmeye bu kadar uzun solukta devam etmek nasıl bir duygu ve motivasyon barındırıyor?

1987'den bugüne, 29 yılda 34 kitap yazdım. İlk kitabım Uçurtmam Bulut Şimdi, zamanın en prestijli ödüllerinden Akademi Kitabevi Çocuk Yazını Ödülü'nü almıştı. Bu ödül çocuklara ulaşmamı kolaylaştırdı. Hemen peşinden ikinci kitabım yayımlandı. Çocuklar ve anne ba-

balar tarafından izlenen, okunan bir yazar olacağım düşüncesi empoze edildikçe, birkaç yıldır notlarını aldığım konuları öyküleştirmeye koyuldum. Basında pek de sözü

geçmeyen kitaplarım çocukların dünyasında nasıl yer ettiyse, çiçeklerle ve güzel duygularla bezeli sayısız mektup beni bu alanda uzun süre tuttu.

Gökkuşáğı Yazı kitabında, Otizmli kardeşini yaşamının merkezi kılabilen bir çocuğun narin kalbine dokunan yazar, olaylar karşısında sesi gür çıkmayanların sunabildiği sessiz ve derin sevgiyi duyumsatıyor. Modern zamanların işi başından aşkın yetişkinleriyle, çocukların naif dünyası arasındaki farkı büyük bir ustalikle vurgulayan kitap, sorumluluk duygusu üzerine düşündürüyor. Gülümseten rastlantılar ve tatlı heyecanlarla renklen, umudun ve sevginin her zorluğun üstesinden geleceğini hatırlatan roman, yalın ve etkileyici anlatımıyla her yaşta okurda iz bırakacak nitelikte.

Gökkuşığı Yazı, tema yelpazesi çok zengin bir kitap. Çocuk karakterlerin ayrılmış ebeveynleriyle iletişimi, küçük yaşta alınan sorumluluğa rağmen coşkuyu ve çocukluk halini kaybetmeme durumu, hayvan haklarından spora ve iletişime kadar pek çok konu işleniyor. Bu kadar konuyu işleyip, edebiyat okuma keyfini de veren bir eser ortaya çıkarmak nasıl mümkün olabiliyor?

Gündelik hayatlar tekdüze geçmiyor artık. Siz ne kadar durağan ve iletişimi az bir çevrede yaşadığınızı sansanız da iletişim araçlarının bombardımanı başkalarının hayatına sizi de ortak ediyor. Tanıdık tanımadık pek çok hayatta kesişmeler yaşıyorsunuz. Kaldı ki, ana karakter Melisa küçük çekirdek bir ailede yaşamıyor. Aynı apartmanda büyükannenbaba, teyze, dayı ve onların ilişkileriyle haşır neşir. Bu da sayfalar ilerledikçe önüne geniş bir yelpaze çıkarıyor. Karakterleri iyi işlediğinizde tema çeşitliliği metni zenginleştiriyor. Tek bir konu ve temaya odaklanmış metinler yerine iç içe geçmiş, dramatik yanı ağır basan yaşam kesitlerini ince ince işlemeyi seviyorum. **Gökkuşığı Yazı**'nda da bir mevsim boyunca kendini dünyaya kurtarıcı misyonuyla gelmiş zanneden ana karakter Melisa'nın tanıklıklarına, kaygılarına, duygusal dünyasındaki değişimlere, yeni buluşmalara ve o yaşa kadar avunduğu şeylerin ters yüz edilmesine şahit oluyoruz. Bir çocuğun büyüme süreci hayatına giren karakterler ve deneyimlerle zenginleşiyor.

Hikâyelerinizde çocukların yaşadığı gerçek ve hayal dünyasının bir birlikteliği var. Nasıl bir kurgu oluşturuyorsunuz? Yazım süreci nasıl ilerliyor?

Gerçek ve hayal birlikteliği kendi yaşantılarımızla bir tezat oluşturmuyor. Kurgu ise her metinde değişiyor. Duyguların ağırlaştığı yerde mizahı, farklı bir karakteri ya da olayı öne çıkarmayı, inşili çıkışlı kurgular denemeyi seviyorum.

Çocuklar sıkı bir yazar takipçisi oluyor. Sevdikleri yazarların tüm kitaplarını okuyabiliyorlar. Sizde bu yazarlardan biri olarak bu bağı nasıl kuruyorsunuz?

Çocuklar, kitaplarıyla kitapçıda ya da okullarda tanışıyorlar. Pek çok kitabım okuma etkinliklerinde seçilen kitaplar arasında yer alıyor. Doğru yaşta doğru kitaba ulaşmanın önemine inanıyorum. Çocuklar bir kitabımı severek okumuşsa, öteki kitaplarıma da ulaşmayı doğallıkla istiyorlar. Dayatılarak değil, içten gelerek yapılan seçimler daha kalıcı sevgilere yol açıyor. "Okumayı sevmezdim, sizin kitaplarınızla sevdim," diyen çocuklarla imza günlerinde karşılaşıyorum. Bir tomar okunmuş kitapla sırada bekliyorlar.

Çocuklar için hikâye yazmak kolay mı? Olmazsa olmazlar nelerdir?

Kolay olduğunu düşünmüyorum. Çocuklar ne için yazdığının, ne kadar samimi olduğunuzun çabucak farkına varıyor. Büyüklerin alkışladığı yazarların kitapları onlara sempatik gelmiyor. Çocuğun evrenini ve dilini özümsemeden, hoşlandıkları kitap türlerindeki kodları kullanarak hazırlanmış, eğitsel vurguları güçlü kitaplardan uzak duruyorlar. Hangi yaşa yazılıyorsa, o yaşa uygun dil ve anlatım biçimini ve mizahı ustaca kullanmak bana iyi gelir.

Bu kitapta, umudu diri tutma hali çok belirgin. Her şeyin olumsuz olduğu bir gidişatta bile umudu ve yine bu yolda dayanışmayı savunan bir söylem var. Melisa'yı ve bugünün çocuklarını düşününce bu hali nasıl tanımlarsınız?

Umudu yitirmemek ve güven ihtiyacı çocuğa çok gereklidir. Bugünün çocukları arasında derin uçurumlar var. Tüketim toplumunun beklentilerine uyum sağlamış, refah düzeyi yüksek çocuklar, mücadeleler içinde ayakta durmaya çalışan, evini, yurdunu, ailesini kaybetmiş çocukları anlayamıyor. Taban tabana farklı hayatların ve dillerin anlaşılması, zayıf olanla dayanışmanın temelleri ilk çocuklukta atılmalı. Bu da güven veren, iyi örnek sunan yetişkinlerin o yaşlardaki önemini ortaya koyuyor. Kitabın bu anlamda etkileyici karakterlerinden biri, işsizlere meslek kazandırmayı ilke edinmiş, yemek atölyesi kurucusu Abbas Bey idealize dozu abartılmamış, gerçekçi bir figür.

Gökkuşığı Yazı'nda Melisa'nın otizmli kardeşiyle ilgilenmesi, sorunlara inat hayata coşkuyla tutunması kadar "kendini tanıması" da önemli bir konu. Pek çok yetişkinin bu konuda atamadığı adımları düşününce, çocuk için cesur bir adım gibi geliyor, ne dersiniz? Her yaşta okura uygun bir okuma olduğunu söyleyebilir miyiz?

Çocuklukta hayatı ve kendimizi tanımaya çalışırken sayısız sorular sorar, kendi varlığımızı bir yere oturtmaya çalışırız. Melisa aslında cesur bir çocuk değil; belki de sırtını yaslayacak kadar güçlü ebeveyn ilişkisi göremediğinden kendine kurtarıcı rolü vermiş. Ona asıl gücü veren, bu rol. Psikolojik bir dengesizlik hali... Çocuklukta çevredokilerin ona ihtiyacı olmasından ziyade, onun çevrenin desteğine ihtiyacı vardır. Dengeler kurulurken büyüme süreci gelişir. Bu kitap aynı zamanda yetişkinler için. Her okuyan kendini etkileyecek bir karakterin izini sürerken, arka metni de farklı şekillerde okuyabilir.